

Llegenda del falcó d'en Cap d'Estopes

Gualba

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental

Coordenades:

Latitud: 41.73206

Longitud: 2.50185

UTM Est (X): 458572

UTM Nord (Y): 4620148

Classificació

Número de fitxa 08097 - 186

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Tradició oral

Estil / època: Medieval

Segle XI

Estat de conservació Regular

Notes de conservació: Molt poc coneguda a la població

Protecció Inexistent

Accés Fàcil

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Autoria de la fitxa P. Barbado. OPC

Data de registre de la fitxa: dv., 15/07/2016 - 02:00

Descripció

El comte de Barcelona Ramon Berenguer I va tenir dos fills bessons, en Ramon Berenguer i en Berenguer Ramon. En Ramon Berenguer tenia els cabells molt llargs i rossos i per això era conegut com en Cap d'Estopes.

L'Estopa és una madeixa de fil de no gaire qualitat i força embolicat.

Quan el comte de Barcelona va morir, va deixar molt clar que el comtat havia de ser governat pels dos bessons. Però els germans es barallaven continuament.

I un dia, en Ramon Berenguer, Cap d'Estopes, va anar de cacera amb el seu falcó i tot d'una va desaparèixer. L'endemà es va trobar el seu cos, assassinat per desconeguts, en un lloc apartat i solitari. Va ser enterrat a la catedral de Girona, on encara reposa el seu sepulcre de pedra.

El seu germà bessó, en Berenguer Ramon, va governar tot sol el comtat. Sempre es va sospitar que havia tingut molt a veure amb la mort d'en Cap d'Estopes, però no es va poder provar. Aquest fet va originar moltes llegendes.

La primera explica que el cadàver va ser trobat per un pagès que va sentir els laments del falcó del comte, posat en una branca molt a prop d'on jeia el cos.

Una altra llegenda diu que, mentre portaven el cadàver cap a Girona, el falcó volava tota l'estona sobre la comitiva i que quan va arribar a la catedral es va morir de cansament sobre el taüt del seu senyor. Per commemorar aquest fet, es va construir aquest falcó de pedra que descansa no gaire lluny del sepulcre d'en Cap d'Estopes.

L'última llegenda del falcó d'en Cap d'Estopes diu que el dia dels funerals a la catedral de Girona, els capellans s'equivocaven continuament en dir les oracions i repetien, una i altra vegada, les mateixes paraules: "On és el teu germà?", mirant en Berenguer Ramon.

Observacions:

La mort d'en Cap d'Estopes s'ubica en altres poblacions properes i és motiu de llegendes.

Història

Ramon Berenguer II, Era fill de Ramon Berenguer I de Barcelona i d'Almodis de la Marca i germà, probablement bessó, de Berenguer Ramon II. El 1076, a la mort del seu pare, va rebre el comtat de Barcelona juntament amb el seu germà, ja que aquell no havia dividit l'herència. El seu sobrenom és deu a tenir una gran i espessa cabellera rossa.

Les relacions amb el seu germà foren sempre tibants, i intentà disputar-li l'herència. Segons el testament del pare, els dos germans havien de regnar en igualtat de condicions, la situació real però, era d'una certa preeminència del Cap d'Estopes.

En una avinentesa, potser quan estava a punt de partir en una expedició vers Múrcia, es veié obligat a fer promesa solemne de repartiment amb el seu germà davant els bisbes de Barcelona i Girona, els vescomtes d'aquests comtats així com el de Cardona. Al seu retorn el comte donà al seu germà part de l'herència contra la voluntat del seu pare, rebent la part de l'Emirat de Larida.

El 5 de desembre de 1082, anant el Cap d'Estopes de Barcelona a Girona, en passar per un lloc boscós i solitari, conegut després per la Perxa de l'Astor (Sant Feliu de Buixalleu o Gualba), fou mort per uns desconeguts, que potser foren els seus mateixos acompanyants. El cadàver fou llançat al mar, després anomenat, Gorg del Comte, de la Perxa de l'Astor o Gorg d'en Perxistor, i allà fou descobert per l'astor que duia la víctima, que hauria guiat els qui el cercaven.

La veu popular acusà en aquell moment el seu germà com a instigador de la seva mort, motiu pel qual Berenguer Ramon II és conegut com el Fratricida.

El cos de l'assassinat fou dut a Girona i sepultat a la catedral d'aquesta ciutat.

Bibliografia

<http://elbaixmontseny.blogspot.com.es/p/arbucies.html>
https://ca.wikipedia.org/wiki/Ramon_Berenguer_II